

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGTELENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre	10 frt — kr.
Felére	5 „ „
Negyedévre	3 „ 50 „
Egy hónapra	1 „ „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos pelit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzör hirdetések alkú szerint jutányos áron. Vételnek fel. Helyeg-díj más den külön beiktatásért 30 kr.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt szózata.

Mi, az országgyűlési függetlenségi pártnak tagjai, kik a magyar függetlenség eszméjétől elváiaszthatatlannak tartottuk és tartjuk a haladást, a szabadság és szabadelvűség terén minden irányban, nyugodt lélekkel felemelt fővel, — szivünkben a törhetlen honszerellemmel állunk az ország választói elé.

A lefolyt országgyűlésen, mint mindig, nem személyekért személyek ellen, hanem elvekért elvek ellen harcoltunk, egyenes uton járva, minden tétovázás nélkül; igyekezve érvényre juttatni elveinket, bárki volt mellettünk és bárki ellenünk; vitáinkban, kitartással megvívott kemény harcainkban megtartottuk a magyar tisztesség mértékét, mely vitáink tekintélyét, érveink súlyát csak növelte és megtartottuk azt a higgadságot, mely kötelességünk, mikor a haza érdekei felett határozunk.

De e mellett sohasem lankadt bennünk a vasakarát: szolgálói hazánkat és a függetlenség, a szabadság s a nemzeti jólét ügyét; sohasem csökkent a lelkesedés, mely minket bármikor személyeink feláldozására készsége tesz a haza szolgálatában; soha sem fogyatkozott az elhatározás, küzdeni a végletekig minden kormány ellen, mely az 1867-iki kiegyezés és jogfeladás alapján áll és küzdeni minden párt ellen, mely ez alapot elfogadja, mert ez alapon hazánk állami önállóságát elérni nem lehet, csakis tért veszteni és visszafelé esni, mert a közözügyek az önállóság eszméjét kizárják és hazánkat erősebb befolyás áldozatává teszik.

Mi minden kérdést az elv szempontjából s nem opportunitási szempontból itélünk meg, ítéletünket elveinkre és nem a szenvedélyre, nem a személyes érdekre, rokon- vagy ellenszenvre fektetjük; nem tekintjük, ki szavaz velünk és ki ellenünk, midőn elveink megvalósításáról van szó. Így volt az egyházpolitikai törvényekkel a lefolyt ülés alatt, midőn a kormány kényszerült évtizedek óta hangoztatott elveinket elfogadni és magáévá tenni; — és így lesz, valahányszor elveink érvényrejuttatása lesz szóban és sohase fogjuk elveinket leszavazni csak azért, hogy ellenzéki harczunkat, még saját elveink ellen is folytassuk. Elveink mindig a régiéek, nem változtunk, nem is fogunk változni; nem kísérleteztünk semmi irányban, nem foglaltunk el semmi új álláspontot az opportunitás kedvéért.

Mi nem adunk fel egy elvet sem a régiékből, erős törhetlen harczot vivunk és fogunk vivni az elvekért, mint hajthatatlan és kérlelhetlen ellenék, — mi egyenes uton járunk, elveink átlátszóak, bizunk nemzetünk jövőjében; bizunk a magyar faj államalkotó és államfentartó képességében, mienk a jövő!

Pártunk egyöntetű és jobbnak tartjuk a csekélyebb számot összetartással és egyöntetűséggel a czélokban és az eszközök megválasztásában, mint a nagyobb tábor széthuzással, fegyelem nélkül. Szabad egyéni irányzattal, a napi kérdések legfontosabbjaiban, nem tartva fenn más kapcsolatot, mint a főelvet, melyeknek napirendre hozataláért folyton fáradoztunk bár, de eddig napirendre hozni nem tudtuk, pártfegyelem nélkül az aktuális kérdésekben pártunk megfáradtunk bár, de eddig napirendre hozni nem tudtuk, pártfegyelem nélkül az aktuális kérdésekben pártunk megszűnnék harczképes lenni, egy portyázó haddá fajulna, mint a régi szervezeten hadak, vadul támadni tudna, de egy rendes, nagyon is fegyelmezett táborral szemben győzni nem lehetne képes.

Pártunk nem személyek pártja, de elveké, a személyek kidőlnek, az elvek maradnak, a személyek engedhetnek az emberi gyarlóságnak, változtathatnak meggyőződést, de az elvek tiszta világában a változás lehetetlen, nekünk ez kell, mert a mi alapunk az elv, ha elveink nem változhatlanok, alapunk inog és súlyedez lábaink alatt.

Elveink, mint mindig, a következők:

Követeljük azt, hogy Magyarország legyen önálló, független magyar állam, ügyeit intézze függetlenül, szabadon és minden más ország beavatkozásától menten.

Magyarország az osztrák örökös tartományok között semmi más kapocs ne legyen, mint az uralkodó személye.

Követeljük az önálló magyar hadsereget, mely felett a magyar országgyűlés egyedül gyakorolja az ellenőrzést;

követeljük az önálló külügyet és a közös pénzügyek megszüntetését.

Magyarország közigazgatásilag is teljesen független s önálló legyen; önálló vámterülettel, önálló nemzeti bankkal és önálló vám- és kereskedelmi szerződésekkkel.

Továbbá:

Követeljük a választási jog kiterjesztését egész a magyarul írni és olvasni tudáshoz kötött általános szavazati jogig; a választókerületek igazságos beosztását, a titkos szavazás behozatalát.

Kivánjuk az adórendszer reformját, az ország függetlenségéből eredő költségesökkenés és helyesebb kormányzati rendszer folytán lehetséges nagymérvű adóleszállítást; de addig is, míg ezt el fogjuk érhetni, ellenszegülünk az ország újabb megterhelhetetésének és bár közös ügyeket el nem ismerünk, közös költségekben részt venni nem akarunk, addig is, míg a kvóta tényleg ellenszegülésünk díjazására fentartatik, ennek felemelését teljes erőnkkel ellenezzük.

Követeljük a magyar mezőgazdaság és magyar ipar erőteljes védelmét az idegen verseny ellen.
Kívánjuk az állami közreműködés és segélyvel fokozatosan létesíthető átalakítását a magyar mezőgazdaságnak, úgy, hogy a világv verseny ne fenyegethesse többé a földmivelő osztályt inséggel és szenvedéssel,
Kívánjuk a hazai ipar fejlesztését; úgy, hogy a hazai nyerstermelést feldolgozhassa és a hazai szükségletét fedezhesse.

Kívánjuk a mezőgazdasági hitel és egyáltalában a termelőknek nyújtandó hitel szervezését, oly alapokon, hogy a magyar föld birtokosainak tulajdonában maradjon.

Kívánunk egy törvénykezést, mely a földbirtokot mentől több kezekbe juttatja. És olyan, mely a munkás osztály sorsát javítsa.

Követeljük az ingyenes és teljesen magyar nemzeti irányu népnevelést.

Követeljük a katonai szolgálatidő megrövidítését.

Követeljük az igazságszolgáltatás egyszerűsítését és olcsóbbá tételét.

Követeljük a közigazgatási téren az önkormányzati elvek teljes érvényesítését.

Kívánjuk a főrendiháznak a képviseleti alapon újjalakítását.

Óhajjuk a magyar állami egység szemelött tartása mellett, a nemzetiségi kérdésnek igazságos megoldását és ragaszkodunk mind ahhoz, a mit hazánk anyagi és szellemi felvirágzására szükségesnek tartottunk a multban, és a mit eddig programjainkban hangoztattunk.

E tiszta és világos elvek alapján lépünk most a választók elé és kérjük a választók hazafias támogatását.

Budapest, 1896. október hóban.

Kossuth Ferencz s. k.,
elnök.

Mülek Lajos s. k.,
jegyző.

A választások.

A szabadelvű-párt kudarcza.

— Fejtelenség a kormánypárton. —

Debreczen, okt. 12.

(P.) És lőn a kormánypárton iszonyu fejtelenség... Fogaknak cikorgatása, csillapító szerek már nem ernek semmit. — Kiűtött a harc teljes mértékben, dühög a képviselőkódhatnomság!

Független polgártársaim, ez a mi diadalunkat jelenti!

És tegnap délelőtt 10 órára piros, sárga és zöld plakátok kiragasztására, a három napilap tertia-betűs reklam hirdetései után megjelent a városháza nagytermében mintegy 100—120 hallgató, kik közül egy negyedrészdak, egy negyedrésznem szavazó, egy negyedrészmeg olyan volt, a kik eljöttek Márk Endrét eljenezni; — hogy meghallgathassák dr. Király Ferencz sirámaits dr. Kola János hatyudalát.

És történt pedig, hogy a dolgok nem úgy ütnek be, mint a hogy azt a főispán és egy pár Bánffy által madzagon rángatott főmameluk akarta, hanem nyilvánvaló lett mindenek előtt, hogy annyira összehomlot a mameuk párt a II-ik kerületben, hogy azt ma már rakódttatás nélkül kibogozni lehetetlen. De kezdjük előlről a dolgot és menjünk végig rajta kronologiai sorrendben.

Kin volt nézni azt a jelenetet, mely a városháza nagytermében tegnap d. e. 10 óra előtt folyt le, míg a beszámoló beszédek meg nem tartattak. Néhány ember lézengett a léptektől kongó teremben, egy pár uri ember pedig kint a folyosón tanakodott a választás esélyeiről s pertraktálta a Király—Márk jelöltséget. A terembe ugyszólván szegyeit az a néhány ember bejönni, azért inkább kint állottak.

Tíz óra után mégis beküldötte őket Lengyel Imre a terembe, ő maga is bejött s megnyitotta a választók gyűlését.

Csak most lehetett aztán látni, hogy mennyire megcsökkent az érdeklődés a kormánypárton. A jelenlevők mindenféle népséget összeszámítva alig töltötték meg félig a termet, azok is szegyenkezve, pirulva néztek hol egymásra, hol az ablakra, ajtóra. — Hát

bizony volt is mit szegyenelni. Vagy talán csak ennyi a II-ik és III-ik kerület kormánypárti érdeklődője képviselők beszámolója iránt. Hisz épen ez fáj a vezetőknek.

A nyomott hangulat, mely a teremben uralkodott, a lelkesedés hiánya, mely akkor már kitűnt, mikor Lengyel Imre buzditó megnyitó beszéde egy hang éljenzés nélkül elhangzott, bizony, bizony igen szánalmas képet nyújtottak s sajnálkozott a kormánypárton minden jó lélek.

Sápadt arcuzal, kifogástalanul öltözködve, néhány gyenge éljenzés közepette lépett a terembe Király Ferencz.

A jelenlevők egyik része sajnálkozva, másik része (Márk Endre-párt) gunyosan nézte Király Ferencz dr. vergődését, ki alapos nyelvbottlások között kezdte meg sirámaits. Meg volt róla győződve mindegyik párt, hogy dr. Király Ferencz képviselőségét elhagadulie szent David.

Ha szini kritikát írnék, azt írnam, hogy dr. Király Ferencz határozottan indispoziczióval küzdött. Sohasem volt nagy szónok Király, de sőt mint tudom ő maga sem tartotta annak magát sohasem, de a mellett még ilyen programbeszédet mondani, melyben egyéb sincs, mint az elmúlt öt éves ciklus alkotásainak magasztalása, elég ahhoz, hogy a ki elmondta, megbukjék a választáson.

Hisz ha még hatásos beszéd kíséretében adta volna elő azokat, de oly gyenge volt az a beszéd, hogy az ember szinte fázott tőle.

A dolgok jelen stádiumában kortesbeszédet kellett volna ám tartani tisztelt volt képviselő ur, hiszen a teremben jóval többen voltak ott, a kik Márk Endrét pártolták.

Írásából felolvasta aztán Király Ferencz programbeszédét.

Volt abban szó az egyházpolitikai törvényjavaslatról, melyet megszavazott, ahazafias kötelességről (ita!), a néppártról, mely a nemzetiségek között a békét megzavarja, a közigazgatás államosításáról, melyet ő ilyen polyglott országban a nemzetiségi törekvések meggátlására szükségesnek tart, a népiskolák szaporításáról, az igazságügyi alkotásokról stb. De ezekről hite és meggyőződése szerint utána jövő Kola János beszédszabatosabban. — (Igy utalt Kola ismét programbeszédében Királyra.)

Attért ezután a közzgazdasági fejlődésekre és azokról már hosszasan nyilatkozott. Az önálló vámterület hívének vallotta magát, csakhogy a vámsorompókat az ő eszméi szerint kellene felállítani. Beszélte még a quotáról s azzal ajánlotta magát a választók figyelmébe.

Általánosan feltűnt és mély visszatekintést keltett, hogy dr. Király Ferencz programbeszéde alatt egyetlen hangzótt fel, csupán beszéde végén, mikor a szabadelvű párhoz tartozónak vallotta magát, volt hallható néhány »eljen«.

A mameuk-párt vezetőségét, a jelenlevő főispánt és polgármestert is annyira lehangolta ez a körülmény, hogy az egész programbeszéd alatt folyton idagesen feszengtek üdőheteiken. Hja per-ze, ha nincs idea a miért lelkesüljenek, erőszakkal és hivatalos hatalommal nehéz lelkesedést verni a népbe.

Az első ktasastrophia tehát megtörtént volna. — A kudarcz mégcsak ezután következett be.

Közbe történt az a jelentéktelen mozzanat, hogy dr. Popper Áajos néhány mameuk-társa nevében jobb ügyhöz méltó buzgalommal elmondott beszédében felajánlotta dr. Király Ferencznek a jelöltséget, mit az természetesen két kézzel el is fogadott.

És most történt az, a mitől legjobban feltek a jelenvöltek.

Nagy Sándor ügyvéd zajos éljenzés es helyeslés közepette jelentette ki, hogy a II-ik kerület választópolgárainak többsége, mint a ma reggel megtartott jelölő győlesen kitűnt, nincsemeglegetve dr. Király Ferenczcel, hanem jelöltjéül Márk Endrét tekinti. (Viharos éljenzés.) Indítványozza tehát, hogy őt jelöljék a képviselői állásra s egy 3 tagból álló küldöttség hívja ide, hogy tartsa meg programbeszédét. (Helyeslés és felkiáltások: Eljen Márk Endre!)

Az elnöknek sikerült a Márk-pártiaknak ezen kiruccanását elutasolni, de mégis kinos feltűnést keltett Nagy Sándor ügyvéd nyilatkozata akkor midőn maga Király Ferencs is jelen volt a teremben.

A végkatasztrópha természetesen csak most következett be, mikor Kola János állott elő, hogy beszámoljon hőstetteiről.

Nem annyira szánalmas, mint inkább

komikus volt nézni, mikor az összetöpörödött alakcska az asztalnál tánczolt, hányta vetette magát és kezével hadonázva magyarázott össze füt-fát az ő buksifejűinek.

És a buksifejűek kedélye egy kissé mégis felszólódott a nagy honmentő henczegő beszédmodorára.

Bővebben kijutott már neki az éljenekből, mit ő úgy aknázott ki, hogy szintén felolvasott programbeszédnek minden sorába beszéd közben beleszurta a király nevét.

Hanem azt meg kell adni Kolának, hogy szerény ember. Oh K o l a János nem az az ember, a ki saját énjét szereti előtérbe tolni. A ki ott volt tegnap a beszámoló, hallhatta.

Mindjárt egy kegyetlen nagy állítással kezdte beszédét: „Máskévi képviselőkódexem alatt szeretett Hazám többet haladt, mint azelőtt háromszáz év alatt,“ mit a buksifejűek dűnyyögve bár, de ráhagytak.

A szerény volt honatyja aztán csak a következő alkotásokat vindikálta magának; a házassági jogról, a gyermekek válásáról, az állami anyakönyvekről, a zsidó vallás recept-ciójáról, a vallás szabad gyakorlatairól, a sommás eljárásról, a fizetési meghagyásokról, az örökösödési eljárásról, a büntető perrend tartásáról, a pénzügyi közigazgatási bíróságokról a kuriai bíraskodásról szóló törvények alkotását, melyeknek elkészítésében ő mindig részt vett.

Hát nem dr. K o l a János a világ leg-szerényebb embere?

Ezalatt történt az a szerencsétlen bal- eset, hogy egy fiatal jogász a terem hátulsó részében egy kiáltással összeesett.

A rend természetesen összeomlott, min- danksi rontott a terem hátsó része felé, mert hogy mindnyájan úgy voltak vele, hogy ér- dekeesebbnek tartották ezt Kola program- beszédjénél.

A jelenlevő S z a l a y Béla és V a r g a Emil orvosok aztán ápolás alá vették az egyszerre megkékült fiatal embert és kiszál- litották a teremből. A fiatal ember epileptikus rohamokban szenved.

Ezen balesetet némelyek rossz »Oment- nek tartották Kola jövőbeli képviselőségére nevére.

A rend aztán öt percnyi zűrzavar után helyre állott, mely idő alatt Kola jegyzeteiből puskázván egy esomót, újra folytatta pro- gramm beszédét.

Egy párszor még a király és Szilágyi Dezső nevet felemlítette, hogy éljenzenek, majd mentegétdzni kezdett, hogy azért nem terjeszkedik ki mindenre, mert nem akar hosszada mas lenni és nem akarja polgártársai- nak türelmet annyira igénybe venni.

Majd utalt vissza Királyra, hogy azért nem ayítatkozik a közgazdasági fejlődésről, mert azt már előtte hosszabban megtette képviselőtársasága. Beszélte még a néppártokról, quótáról stb.

Mint mikor a börszen nagy az árhanat- lás, olyan lanyha volt az érdeklődés Kola egész beszéde alatt.

Vele is megessett az a malheur, hogy mint Királynak a II-ik kerületet, úgy neki is a III-ikat felajánlották szabadalvó részről. Ő szintén megköszönte és elfogadta, mint Király Ferencz.

*

A kormánypárti beszámoló.

Király Ferencz, Kola Janos és — Márk Endre mint »advocatus diaboli«.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, okt. 12.

(K.) Tegnap délelőtt 10 órára volt hiri- delve a nagy esemény, hogy a debreczeni mamelukok »szerencsések lehetnek meghallgatni az ő szerelmes fiaikat, akikben nekik olyan nagy kedvük telt, hogy felküldték őket képvi- selőknek. — De hagyjuk a tropusokat, el- mondja azokat másik tudósítónk, mi pedig térjünk a dologra.

Tehát 10 órára volt hirdelve, azonban a reggeli órákban a járó-kelők különös vereslő, plakátokat vettek észre a hirdetési oszlopokon, a melyeket a mamelukok óriási meglepetéssel

mi pedig — bevalljuk — nem csekély lelki örömmel olvastunk. K o m l ó s s y Dezső hívta ebben reggeli 9 órára a B i k á - b a a II. kerület kormánypárti választóit j e l ö l ő g y ü l é s r e, a melyen vagy 50-en lehet- tek jelen, volt köztük 20 dalárdista, 20 Márk- párti választó s úgy 10 körül lehetnek elnö- köstől együtt a K i r á l y Ferencz hívei.

K o m l ó s s y Dezső per longum et latum ismertette a kormánypárt szervezését s elmondta, hogy a kerületi választmány K i r á l y Ferenczet jelölte s abba belesyugo- dott szótöbbséggel az intéző bizottság is. Azonban úgy a kerületi, mint az int. bizottság gyűlésén hangok emelkedtek, a melyre M á r k Endrét (viháros éljenzés) kívánták jelölni. A bizottság többsége azonban ragaszkodott K i r á l y Ferenczhez. (két éljen) Ilyen körül, mények közöt megbizta őt a tegnapi gyűlés hívja össze a választókat, hogy az összes vá- lasztók állapodhassanak meg egy jelöltben. Ismétli, hogy az intéző bizottság ragaszkodik Király Ferenczhez.

Utána S e s z t i n a Lajos ismételte az intéző bizottságban történeteket s miután istenítette Királyt, aki »az országgyűlés bi- zottságaiban« n a g y m u n k á t végzett, no meg 7 éven át már képviselő is volt, kéri tehát, hogy jelöljék őt újra, mind a mellett, hogy csak az int. bizottság 1/4 része fogadja őt el, 3/4 része pedig M á r k Endrét jelölje. Bejelentette továbbá, hogy ezért 3 tagu kül- döttség ment Márkhoz, hogy őt visszalepésre bírja, de ez nem sikerült. (Élénk éljenzés) Ilyen körülmények közt az int. bizottság ragaszkod- dik Királyhoz.

Dr. K e l l e r E'lek állt most fel s kijelentette, hogy az intéző bizottság javas- latát nem fogadja el, mert az nem lehet vég- leges, mi reánk jelöltet erőszakolni nem lehet. (K o m l ó s s y elnök minden szavába bele- köt.) Bármint zavarjon is az elnök ur, én folytatnom s kijelentem, hogy a II. kerület sza- badalvó pártjának nem kell más jelölt, mint Márk Endre. Hozzáfogott aztán dicserni, mond- ván, hogy nincs városunkban olyan szép, ne- mes és üdvös mozgalom, a melyben Márk Endre részt ne venne. (Ez igaz, de el s ront- ja. Szerk.) s ki ne venné belőle az oroszlan részt. Ekkor aztán felfedező körutra indult a szónok, hogy valamiképen kisüsse, vajjon Márk Endrén melyik rész alkotja az oroszlan s kisütötte, hogy az e g y e t e m k é r d é s e, mely hogy ilyen szépen halad — sze- rint — Márk Endre érdeme Elte i az egye- tem alapító s mégis kettéválni akaró férfit s kívánja, hogy jelölje a gyűlés Márk Endrét. (Éljenzés C-dur kórusban.)

K o m l ó s s y erre megjegyezte kezdte emlígetni hogy ők szabadalvópártiak minden kerületben egyegy zászlójukat alkotnak, azért a kerület valamennyi katonájának egy zászló alatt kell küzdenie, mert v e l ü k s z e m b e n e g y k o m p a k t é s f e g y e l m e z e t t ellenség, nem: e l l e n f é l áll s a g y ő z e l e m r e m é n y é b e n m e g y a h a r e z b a. Kéri tehát a pártot, ne veszekedjenek, tömörüljenek egy vezér körül, téssék — ugymond — az ellenség felé törni mindnyájan s ne tegyünk egymásban kárt. Ezzel határozat hozatal nélkül bezárta a gyűlést.

M á r k Endre hívei ezen roppant fel- indultak, feltették magukban, hogy a beszá- molón zavart csinálnak s egy tömegben vonultak egy óra felé járt az idő — a városházára, hol akkor még alig volt egy pár ember.

Végre úgy negyed 11 körül összegyűlt 100-120 mameluk, bevonult táborkarával L e n g y e l Imre, bejelentette, hogy mivel a király feloszlatta az országgyűlést, a város két kormánypárti képviselője beszámolót akar tartani. Ezért hívta össze a választókat s kéri hogy 3 tagu küldöttséget menesszenek először is dr. K i r á l y Ferencz után.

Mig a küldöttség odajárt, elveződött a k ö z p o n t i v á l a s z t m á n y t ü l é s e, annak tagjai is bevonultak, — ü l é k ö n a f ő i s p á n n a l, s hir- dették hogy a választás rögtön az első napon meglesz.

A hangulat azonban nyomott volt, a főispán is rossz kedvvel ült le az asztal végére s téveteleg szemekkel tekintett körül, mintha kiakarta volna olvasni a jelenlevők szemeiből gondolataikat. — De megérkezett dr. K i r á l y Ferencz, a kit L e n g y e l Imre a követ- kező szavakkal üdvözölt.

Mélyen tisztelt volt képviselő ur! Ameny- nyiben azon óhaját fejezte ki, hogy beszá- molóját meg akarja tartani, teljes készséggel hajoltunk meg az előtt s jelentünk meg itt. Kérjük ennél fogva, legyen szives azt elmon- dani.

Egy pár éljen alig fogadta a beszámol- andó nagy férfiut, hanem annál nagyobb morgás és gunyos arczok, midőn elővette zsebéből papírjait s olvasni kezdte a követ- kezőket:

dr. K i r á l y Ferencz. Mindenek előtt hálás köszönetet mond az alkalomért viszonzásul rövid lesz. (Gyöngye helyeslés) Inkább csak azokra a főbb mozzanatokra terjeszke- dik ki amelyek szükségesek voltak a törvény- alkotásnál a szem előtt tartásra. a magyar állameszméknek fejlesztésének tekintetében.

Mindenki tudja, hogy az 1892 febr. 26-ra összehívott országgyűlés epokhális jelentősé- gü volt s nyoma örökre meg fog látszani az egyházpolitikai törvényekben. Ő megszavazta az egyházpolitikát, mert a magyar nemzetnek nem széttagolásra, hanem abroncsra van szüksége az pedig az volt De másrészt ezek- kel a törvényekkel hazafias kötelességet is teljesítettünk zsidó polgártársainkkal szemben s mégis mit látunk? Akadt egy párt mely a reviziot irta zászlójára s erre minden esz- közzel törekszik. A néppárt a becületés vélelmények nyilvánítására alkotott szólás- szabadságot a vallásfelekezetek elleni izgatás- ra használja fel s ezért a kormány és sza- badalvó párt nemzeti missziót teljesít akkor midőn ezt a pártot meg akarja semmisíteni.

A közigazgatás államosítása levételetet ugyan a napirendről, de ő azért ma is hive, mert ilyen polyglott országban ezt az esz- közt nem mellőzhetjük. Ezért sajnálja, hogy a 91-iki javaslatot, bár nagy híhái voltak, nem tárgyalhatták. Azonban a közigazgatás javítá- sára az első lépés mégis megtörtént, mert elkezdült a közigazgatási bíróságokról szóló törvény.

Utál a közoktatás terén elért fejlődésre, a népiszkolák szaporítására s felemlíti az igazságügy körében alkotott törvényeket, a melyekről azonban K o l a fog beszélni.

Ő tehát a k ö z g a z d a s á g i k é r d é s e k r ő l beszél. Szerinte sze- gény ország nem lehet hatalmas, azért az anyagi érdekek fejlesztését szükségesnek tartja, még pedig ipart, kereskedelmet és me- zőgazdaságot együttesen. Az elszigetelt fej- lesztés akár a mezőgazdaság, akár a keres- kelem vagy az ipar terén, de szerencsétlen. Ezért szélszerűnek és szükségesnek az agrár- pártot nem tartja, sőt veszélyesnek mondja, mert a mostani viszonyok közt lehetetlen az ausztrával kötendő vám- és kereskedelmi szerződést figyelmen kívül hagyni.

Ami a küszöbön álló kiegyezés illeti ő a kvótakérdésben készséggel e l f o g a d j a a m a g y a r k v ó t a b i z o t t s á g á l l á s p o n t j á t nem tudja, miben állapodott meg a kormány, de bizonyos az, hogy ilyen esetben mindig tulköveteléssel ál- lottunk szemben, a melyet az igazság legye- rével kellett legyőznünk. Utal előadói javas- latára a keresk. és iparkamaránál, hogy nézete szerint a bevételeket Magyarország javára emelnünk, a kiadásokat pedig esökken- tenünk kell, mert józan ésszel nem lehet a kvóta felemeléséről beszélni most, mikor a mezőgazdasági válság, a sertés, és marhavész s a filloxera elvette a jövedelmünket nyújtó tőkét.

A z ö n á l l ó v á m t e r ü l e t r e nézve kijelenti, hogy hive, de nem feltétlenül, mert tud elképzelni olyan szerződést, mely minden jogos követelésüknek elegend tesz: de ha ez nem sikerül, beáll az önálló vámterület szüksége. Az újszerződésnél követelnünk kell a jegybankra és vámterületre való nagyobb

befolyást, a fogyasztási adók közösségének megszüntetését s a valutarendezés befejezését.

A kormánypartot szerinte soha igazságtalanabban nem támadták, mint a valuta ügyében, mert 1892-ben senki sem hitte, hogy Anglia Indiában, az ezüstkirályok kezében aranyvalutát fog behozni s ezzel az arany oly nagy szüksége áll be, mint megtörtént s így bár minékünk megvan az aranykészletünk, Ausztriának lehetetlen volt azt beszerezni ezért a valuta rendezése befejezhető nem volt.

Ma azonban már ez megszűnt, ezért Ausztria kénytelen lesz szintén az aranyat beszerezni. Hite és meggyőződése, hogy ha ez megtörtént s a valuta rendezve lesz, a közjogi viszonyokhan változás nem áll be.

Még a mezőgazdasági bajok orvoslásáról akar szólni s kijelenti, hogy mint a Ház közgazdasági bizottságának tagja igyekezett munkálni azok elhárításán. Igyekezett azonban képviselői működése alatt a város javát is előmozdítani s midőn még egyszer megköszöni a belé helyezett bizalmat, a haza és király elttetésével végzi szavait.

Gyenge éljenzés hangzott fel s Lengyel Imre nehány köszönő szava után

Dr Popper Alajos, mint a Király-part megbízottja a II. kerület nevében hosszabb beszédben köszöni meg Királynak működését s felajánlja újból a jelöltséget. (Felkiáltások: Eljen Márk Endre!)

Király Ferencz dr. sohasem volt kevésbé abban a helyzetben, hogy érzelmeinek szavakat találjon, mint most, de mégis megköszöni hogy immár harmadszor jelölik képviselőnek. Egyébre nem hivatkozik becsületes akaratanál s elfogadja a jelöltséget.

Nagy Sándor dr. Miután ez a gyűlés a szabadelvű párt gyűlése, kötelességének tartja felszólalni s kijelenteni, hogy a II. kerület tekintélyes többsége Popper urral nem ért egyet s már ma délelőtt a II. kerület jelölő gyűlésén Márk Endrét jelölte. Ezért indítványozza, hogy 3 tagú küldöttség menjen Márk Endrért s kérje fel a jelöltség elfogadására s hívja meg programbeszédének megtartására (Óriási éljenzés, a főispán idegesen mozgolódik, végre feláll, odamegy Király Ferenczhez és melegen gratulál neki.)

Lengyel Imre elütötte a zavart akként, hogy kijelentette, miszerint ez nem jelölő gyűlés, hanem a beszámolót hallgatni gyűlések össze, ezért bár Nagy dr. szavai jogosultak, indítványa nem tárgyalható s indítványozza, hogy hívják be Kóla János dr., a III. ker. volt képviselőjét.

Kóla János dr. elővén beszédét szintén elolvasta a következő ön és párt dícséreti éneket:

Csak másfél esztendeje, hogy képviselő, de az országgyűlés bezárása után kötelessége beszámolni. Más fél év előtt kijelentette, hogy szabadelvű s most ismétli, mert a szabadelvű párt 29 éves uralma egy szebb, boldogabb jövőnek korszakát jelenti, melynek el kell jönnie. — Az 1791-ki törvény értelmében Magyarország önálló más országnak alá nem rendelt állam s 67-ig még sem volt az, mert Ausztriában abszolútizmus vlt de a 67-es kiegyezés alkotmányt adott Ausztriának s így szabad állam szabadállammal kötött szövetséget s ez az oka, hogy Magyarország azóta többet haladt, mint azelőtt három százalatt. Hiszen — ugymond — az országgyűlés folyton csinálja a törvényeket, a kereskedelem és ipar folyton halad s ezek gyarapítása végett közlekedési viszonyainkat is javítottuk stb.

Most, az ezredév alkalmából bemutatta Magyarország az egész világnak, hogy a magyar állam kiépítése gyorsan halad.

Atterve az országgyűlés munkásságára utal a királyra, aztán felemlíti az egyházpolitikát, mely nem századokra, hanem évezredre kiható volt. Hiszen Magyarországon véres csaták voltak századokon át a v a l-

asszabadságért s most ime mindezeknek megoldása sikerült — s ez mind a szabadelvű párt érdeme.

Emlégeti a koronaérték megállapításáról, a mezőgazdaságról és a mezőrendőrségről stb. alkotott törvényeket, a melyekről nem beszél, aztán áttér az igazságügyi törvényalkotásokra.

Négy fontos törvény készült a lefolyt országgyűlés alatt e szakban. u. m.: a somnás eljárásról szóló, mely a szóbelileg és közvetlenség elvére van alapítva s ez rövid három év alatt már bevált, óhajtható tehát, hogy ez a rendszer a rendes eljárásban is behozzassék. A másik a fizetési meghagyásokról szóló, mely a perek kevesbitését czélozta és eredményezte, a harmadik az örökösödési eljárásról szóló, melynek előnyeit bőven ismerteti s a negyedik a büntető perrendtartás, mely 20 év óta készült s ő a legnagyobb büszkeségének tartja, hogy megalkotásában részt vehetett, mert ebben az esküdtzéki eljárás alkalmazása be van hozva.

Nem akar róla hosszabban szólni, de felemlíti mint fontos alkotást még a közig. bíráskodásról szóló törvényt.

Vége elővette az országgyűlés a királyi bíráskodásról szóló tvjavaslatot, melyről igen sokat tudna beszélni, mivel tagja volt az azt előkészített bizottságnak, a melyből azonban a főrendiház kitörölte azt a legfontosabb részt, mely büntetés-sújtja a papot ha a templomban a szószékéről, vagy a templomon kívül de vallási jelvények felhasználásával korteskedik, leszavazta azt a rendelkezést az a párt, mely az egyházpolitika ellen néppárt név alatt nyílt harcot folytat; de ő hisz Istenben hogy ezek az adózók törekvések diadalra jutni nem fognak.

Midőn azt a nagy bizalmat kifejező mandátumot, a melyet másfél éve kapott ezennel visszatadja, azt egyszersmind lelkéből megköszöni.

Zádor Lajos megköszöni Kolanak a beszédét s a jelöltséget újból felajánlja.

Kóla: Ha a dolog így áll, nekem nem elég azt mondanom, hogy a bizalmat utolag megköszönöm, hanem ki kell fejtenem azokat a szempontokat, a melyeknek egy szabadelvű képviselőt vezetniök kell.

S olvasta ekképen: Nekünk megállanunk nem lehet, mert az visszaesést jelentene, folytatunk kell e nagy munkát, mert a magyar állami épülete még nincs kiépítve s szerinte a szabadelvű párt van erre a vakolásra hivatva: ezért ő a szabadelvű párt hive marad.

A jövőre nézve első teendőnek tartja a közigazgatás rendezését, mert nálunk igen hiányzik a jó közigazgatás, már pedig itt rendet kell csinálni.

De itt vannak a Közgazdasági kérdések is, pl. a talajjavítások és amiről beszélt is híres beszédében az országgyűlésen: a nagy birtok-komplexumoknak kisebb birtokokra való szétosztása.

Itt van aztán az adók igazságos rendezése, mert a földbirtokokat nagyobb adóval megterhelni nem lehet, de meg kell adóztatni az üzérkedő állásokat, valamint a bankokban és börzén forgó nagy tőket.

Nagy munkája lesz még az új országgyűlésnek a büntető perrenortatás életbeléptetése is.

A közös ügyek tekintetében tiszta az álláspontja. A törvény elrendeli a kvóta megállapításának módját. A kiküldött bizottságok nevei most nem tudnak megegyezni, pedig a magyar kvótaküldöttég javaslatában igazság és állambölcsesség van ezért ő azt az álláspontot tette magáévá s bizonyára ez trszí az országgyűlés is s akkor a király fog dönteni.

A vámszözettség ügyében idezi a törvényt s a multa, Deák Ferenczre s egyéb tücskö, bogarakra hivatkozva a megújítás mellett van ha érdekeink megvédhetők; de ha nem úgy az önálló vámterületet és jegybankot fel kell

állítani. Azonban itt is saukséges az óvatosság, hogy az országnak kára ne legyen belőle.

Egyebekben pedig állandó békeasséget kér az ur Istentől, hogy az országgyűlés munkáját csendben folytathassa.

Midőn a jelöltséget elfogadja, megköszöni és kijelenti, hogy elve: A haza minden előtt s bár az ország képviselője leend a város ügyeit is szívén fogja viselni, mert ő a polgárság iránt lekötöelve érzi magát s azért, ha jogos sérelmével valaki hízafordul, ő baján segíteni fog. (Éljenzés, Király Ferencz gratulál Kolanak.)

Lengyel Imre megköszöni a bevédeket s a párthoz fordul. A választás 28-ikára van kitűzve s erre gondolva egy lebegjen a párt szeme előtt: hogy minden kerületben győzzünk s ezért szonvedély nélkül, meggyőződéssel harcoljauak.

Ezzel a gyűlés Márk Endre éltetése közben egyenved 1 óraker véget ért.

Hajdu-Nánás, okt. 12. A függetlenségi párt egyhangu lelkesedéssel Oláh József földbirtokost jelölte.

A Debreczeni Ellenőr cz. ujság figyelmébe A D. E. szombati számában holmi rosszul értesültsgünkről ír, azt állítván, hogy a Király Ferencz párt nem hordoz aláírási íveket a választó polgárok körében, hogy Márknak nincs összesen se 284 hive, hogy Komlóssy Dezső és a szabadelvű párt int. bizottsága nem jártak el önkényesen a képviselőjelölés dolgában. Meg még egy csomó badar dolgot állít ott egy rövid újdonság keretében. Az előbbi állításaira nem torjeszkedünk ki, nem akarjuk sorra czáfolni azokat, de hogy ez úbb említett állítása egyszerűen hazugság, azt nem mi, hanem épen a Márk Endre párt által kibocsátott kiáltvány bizonyítja be a legekklátásabban. — (Az sem utolsó, hogy kétségbe vonja az Ellenőr azt, mintha a Márk párt demonstrációra készülné.)

Hát nézzük csak, hogy is czáfolja le az Ellenőr állítását a Márk-féle kiáltvány. Erre nézve nem tehetünk egyebet, minthogy leadjuk a kiáltványt, melynek minden sora mi mellettünk bizonyít, Fényesen dokumentálja, hogy úgy Komlóssy Dezső ur, mint az mameluk-párt intező bizottsága igenis önkényesen jártak el, csakhogy Király Ferenczet egyedül hajtsák keresztül, valamint azt is lehet abból látni, hogy a Márk-párt semmi nagyobb demonstrációra nem készül. (Ó persze.) Nézzük csak mit is mond a szózat:

A debreczeni szabadelvű-párt, mindeztideig még a választási küzdelem hevében is megtartotta az alkotmányos formákat, tisztelte az egyes polgárok jogait s a párt vezetőség: az egyes választókerületek belügyeibe csak annyiban avatkozott, hogy azoknak a képviselőjelölőltre nézve ajánlatot tett.

A II-ik választókerület polgárainak egy tekintélyes része nincsen megelégedve a volt képviselő dr. Király Ferenczeddigi működésével s annál fogva Márk Endrét óhajta felléptetni képviselőjelöltül.

Es a dr. Király Ferenczet támogató párt ugy talált jónak, hogy a II-ik választókerület polgárait meg sem kérdezzve — tegnap megjelent röpiratában mint hivatalos jelölt mutatja be dr. Király Ferencz urat.

Nagy betűkkel sorolja el ezen röpirat, hogy kik vettek részt a szabadelvű párt intező bizottságának azon értekezletén, melyen a képviselőjelölés kérdése szóba került, de azt nem monojá el, hogy azok egy része ellene szavazott a dr. Király Ferencz jelölésének; azt is bölcsen elhallgatja a röpirat, hogy ennek a bizottságnak egy másik része azt akarta, hogy mind a két jelölt tekintessék hivatalos jelöltek s a párt mind a kettőt egyformán támogatassa.

Nem magyarázza meg ez a röpirat azt sem, hogy az intéző bizottság nem állított, mert nem is állíthatott jelöltet, hanem — csak ajánlatot tett a kerületnek. Hogy aztán a kerület elfogadja-e az ajánlatot vagy pedig másként határoz, az egészen a kerület tetszésétől függ.

Igen, de a röpiratot bibocsájító Király-párt nem akar egyebet, mint megéveszteni a polgárokat, úgy tüntetvén fel dr. Király Ferenczet, mint a párt hivatalos jelöltjét.

De hát ugyan kinek a jelöltje dr. Király Ferencz ur? Hogy a szabadelvű párté-e, az nem bizonyos, mert az még össze sem volt biva, tehát nem jelölhet.

Tisztelt polgártársak! Dr. Király Ferenczet a II-ik kerület nem jelölte ki a képviselőre, tehát el sem ismerheti hivatalos jelöltnek. A II-ik kerület elnöke megsértette pártunk alapszabályait, mert nem hívott össze gyűlést a jelölt megválasztására.

Ime ilyen alapos kis ujság a „D. E.” A mi most már az ujdonság végén levő gombaságot illeti arra vonatkozólag méltóságunkon alulnak tartjuk felelni, mindössze csak azt az egyet ajánljuk a lapotársunk figyelmébe, hogy ne törődjön ő azzal, hogy mitől, vagy rosszul értesülünk-e, törődjön maga magával és pártjával, mi majd elvégezzük a magunk dolgát bizonyára jobban mint ő.

A nádudvari kerületben tudvalevőleg Papp Elek a függetlenségi és 48-as párt jelöltje kinek beszámolójáról szombati lapunkban adtuk hírt, azonban tudósításunkba sajnálatos tollhiba csuszott be, melyet kötelességünknek tartjuk helyreigazítani. Ugyanis nem áll az, mintha Papp Elek ellen a falusi jegyzők oly mártékban korteskednének.

Derecske, okt. 12. A baránci választásokról a 48. pártja tegnap Derecskén gyűlést tartott a Szabadelvű József baránci ev. ref. lelkes meleg hangú ajánlatára újból nagy lelkesedéssel a kerület eddigi képviselőjét, Illés Bálintot jelölte. Illés egyhangú megválasztása bizonyos.

Mikor és hol lesznek a képviselőválasztások Debreczenben?

— Saját tudósítónktól. —

október 12.

A központi választmány tegnap délelőtt Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnökletele alatt tartott ülésében határozott a Debreczenben megejtendő képviselőválasztások ideje és helye felett, azonkívül a választási elnököket, jegyzőket és ezek helyetteseit is megválasztotta.

A képviselőválasztás napját mindhárom kerületben október hó 28-ára tűzte ki.

Választási helyek:

Az I-ső kerület a kereskedelmi akadémia tornahelyiségében szavaz.

A II-ik kerület a városháza nagyszobájában.

A III-ik kerület a vármegyeháza nagyszobájában.

Kik a választási elnökök, jegyzők és helyetteseik?

Választási elnökök az I-ső ker.-ben: Dr. Nagy Lajos.

Helyettese: Papp Ferencz.

Jegyző: Varga Károly.

Helyettese: Dr. Boldizsár Kálmán.

Választási elnök a II-ik ker.-ben: Sesztina Lajos.

Helyettese: Dr. Kemény Mór.

Jegyző: Des Combes Henrik.

Helyettese: Vadon Sándor.

Választási elnök a III-ik ker.-ben:

Miskolczi Jenő.

Helyettese: Vácsi János.

Jegyző: Dr. Nagy Kálmán.

Helyettese: Takács Bálint.

Kik kezdik a szavazást?

A szavazást az I-ső kerületben a Péterfia utcai szavazók, a II-ik kerületben a Piac-utcaiak, a III-ik kerületben a Kossuth-utcaiak kezdik. — Hogy aztán melyik párt, a függetlenségi-e, vagy a kormánypárti kezdje a szavazást azt a választás megkezdése előtt sorshuzás utján döntik el.

Milyen színűek az igazolójegyek.

Az I-ső kerületben az igazolójegyek fehér, a II-ik kerületben világos zöld, a III-ik kerületben rózsaszínűek lesznek.

Egyébként mindezekről a központi választmány külön hirdetőment hordtatázzól-házra, a melyben a legapróbb dolgokról is értesíti a város közönségét.

Berettyó-Ujfalu, okt. 12. A függetlenségi Kossuth-párt Keszka Gyula földbirtokost jelölte nagy lelkesedéssel. Elenjeltje Szunyogh Szabolcs kormánypárti.

Nyiregyháza, okt. 12. A szabadelvű párt égrehajtó bizottsága tegnapi ülésén Fericska Kálmán városi ügyeszt jelölte a függetlenségi Beniszky Miksa eddigi képviselő elenében.

Hajdu-Böszörmény, okt. 12. A hajdu-böszörményi függetlenségi és 48-as párt tegnapi rendkívül népes közgyűlésen, a párt jelenlevő szeretett jelöltjével Szinay Gyulával egyetértőleg a jövő vasárnapot, október hó 18-át tűzte ki a programbeszéd megtartására, melyen tudvalevőleg Kossuth Ferencz is jelen lesz. A lelkesedés H-Böszörményben óriási. A győzelem kétségtelen. Eddig még ellenjelölt nincs valószínűleg nem is lesz.

Ujdonságok.

* Kálmán napja. Holnap lesz az a nap amely a mi szeretett képviselőnknek dr. Thaly Kálmánnak névünepét jelöli. Tudjuk jól, hogy az igazak szeretetét nem az írott betű, vagy az elhangzott szó örökíti meg, hanem a lelkek benső ünneplése, de meg vagyunk arról is győződve, hogy ez a benső lelki öröm átha ja nemcsak a mi szívünket hanem az egész Debreczen város közönségét a Thaly Kálmán neve ünnepeinek előestéjén s velünk együtt egész Debreczen küldi az ország nyugoti határa felé. Pozsony városába azt a forró jókívánságot, hogy dr. Thaly Kálmánt az Ur Isten okáig éltesse!

* Presbiteri közgyűlés. A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma tanácstermében holnap okt. hó 13-ik napján d. u. 3 órakor presbiteri gyűlést tart. Tárty: sürgős és fontos folyó ügyek.

* Az új főgondnok. Ma d. e. 11 órakor bontották fel a főiskola dísztermében a Vályi János elhunytával megüresedett tiszántuli ev. ref. egyházkerület főgondnoki állására — a ref. egyházkerület részéről beadott szavazatokat, presbiteriumok részéről beadott szavazatokat, Kíss Áron püspök elnökletele alatt. Az eredmény a következő: gr. Dégenfeld József kapott 488 szavazatot, Uray Imre 157-et, Thaly Kálmán 24-et, Izsák Dezső 19-et, Horthy István 13-at, Ti-

szá Kálmán és Gencsy Albert 8-8-at, György Endre 3-at, Ritók Zs., Uray K., Szilágyi Dezső, Ujfaluassy Béla, Rádai Gedeon gr. 1-1-et. E szerint Kíss Áron püspök az egyházkerület új főgondnokául Dégenfeld József gr. alsó szabolcs hajduvidéki egyházmegyei gondnokot megválasztottnak jelöltette ki.

* Merész vállalkozás. A kormánypárt mint már napokkal előbb nyilvánvaló dolog volt, elhatározta, hogy az I-ső kerületben is állít jelöltet. A kormánypártnak városzerte visszatetszést keltett, hogy nem átaléjárása egy olyan férfi, mint Thaly Kálmán, városnak I-ső kerületének szeretett képviselője ellen jelöltet állítani. Erre természetesen még baleket is kellett fogni a kormánypártiaknak, a ki a kemény fába bemezse vágni a fejszéjét. Ez a balek, mint értesülünk, Mayer Emil, az István-gőzmalom igazgatójának személyében megfogódott. — Gratulálunk a kormánypártnak a jó fogáshoz; Mayer Emil urnak pedig a merész vállalkozáshoz.

* A zongora ujtás terén ismét újítások vannak kilátásban. Nehány héttel ezelőtt Bősendorfer bécsi zongora gyáros meghívta szakértőit és bemutatta nekik újításának egyikét, mely abból áll, hogy a zongorában feneke oly módon áll összekötésben a hajtott fából készített oldalfallal, hogy az egész faszervezet a hangzással rezgésbe hozatik. Bősendorfer ezenkívül még két újításra jelentett be magyar osztrák és német szabadalmat.

Táviratok.

Apponyi a revízió ellen.

Budapest, okt. 12. (A Debr. ered. tav.) Jászberényből jelentik: Apponyi tegnap több képviselőtől környezve beszámolót tartott. Tudja — úgy mond — hogy Erdély miniszterrel szemben heves harca lesz, csak azt kívánja, hogy az ellenpárt ne éljen vissza a hatalommal. Vádolja a kormányt, hogy a kvótát fel akarja emelni, valamint hogy ellenyomja a nemzeti szellemet. — A nemzeti párt összekarja állítani a felekezeti békét, mert a szabadelvűségnek semmi köze a kötelező polgári házassághoz. [Egy hang: Visszaállítjuk, ahogy volt!] Ezt nem akarom, nem vagyok revízionista. A beszéd után nagy banket volt.

Budapest, okt. 12. (A Debr. ered. tav.) Jászberényből jelentik, hogy Apponyi főispán Apponyi ellen óriási erőfeszítéssel dolgozik. Egy-egy zászló kitűzéséért 10 frtot, egy-egy szavazatért 100—200 frtot ígérnek.

Millenniumi képek.

A Debreczen számára írta:

Gondy Karoly.

(Feri ösémnek — Budapest)

II. Kertészet.

(Folytatás és vége.)

Mirtus diszlik a menyasszony fején, mirtus sötétlik a sir-szobor szélén... űzi játékát az lelketlen sereg, mint délibáb, velünk úgy enyeleg. — A virágtól, te tudós, a lelket miért sajnálsz ha kebleden hal el, mint leghivebb barátod?

Szobor, igen szobor után vágyódom, ha e sereg szírom-színeit számlálom. Mily szép is lett volna a képzőművészet csarnokában. kiállított szobrait, ha mindjárt gipszöntvényben vagy terracottában, künn a szabadban szemlélni! Mily poéikusan festett volna a páfrányok között erdei nimfák vagy faunok csoportja, — vagy a gazdasági csarnok előtt, a Két hornemissza; a mezőgazdasági csarnok előtt Vastagh állatesoportja; a gyermeknevelés pavillonja előtt az első lecke; hát még az iparcsarnok előtt a hiúság szobra!

Az ily szobrok nem csak szépsézet szempontból, de mint utbaigazítók és sokszor

jobban beválnak mint a lapos feliratok. De tekintve ez argumentum mellékes jelentőségétől, a virág magában mindég csak dekoratív szerepet játszik és mint a tizedes törvény kívánja a különítő pontját: állandó tárgyat, teljes egészet kíván maga mellé, melyet a maga szépsége után ékiteni vágyik. Az építész ritkán nélkülözi a növényéletből vett motívumokat; életet, könnyedséget kölcsönöz az épületnek: csendeletet önt a teljesen me-rev, holt falakba. Tehát viszont a nagyobb szabású virág ágyak se nélkülözzék az architektúrát, kivált nagy parkokban — feledhetlen marad előttem azon virágcsoportosítás, melyet a bécsi tárlaton szobrokkal díszítve és vasárványoktól támogatva láttam. Nemcsak a »borban« de a virágnál is »fellele megy a gyöngy«.

Tamasz kell nemcsak a futó rózsának, de a tea-rózsa is szépen megpihen a hó kebelén. — Hát a szalagos arany dekorumok mutatnak-e alapos földi istenek nélkül?!

A fák és cserjékről mit fecsegek, ha helyükbe paloták emelkedtek? Rendesen kopasz lódinak nyulnak az égbe, üveg csészéjükbe sok csillagot kerve. Van is este olyan pazar fény; az Isten is bámul a világ-cserén.

Es ennek a véges-végtelen virág-társulatnak nincsen katalógusa? Minek? ki barátja: annak egy szivdobbanására nyilik a vastag könyv... emlékezet a könyvkötője! — A virágnak ha van nyelve, akkor van gramatikája is; virágkötés: szókötés — szókötés: szivkötés.

Lakodalomban, imakönyvben, temetőben találjuk egyes fejezeteit; még halálában is minket gyógyít. Hervasztó testünket hrgy apolja! sulytalan poranak nemes célja.

Helyettünk sír... igen, helyettünk nevet, minek erőltetnének még reá nevet? »Ki vagyok én, mi a nevem, s ne kérdjed!« ne törődj te velem, csak én szeresselek téged!

Es mit tapasztalsz a szeretett hazán? Évezredünk borongós hajnalán, a sok véren és nagy küzdelem után még mindég: purgatoriumi kánán. Sok fölt, még több párolgott eddig bene; Isten tudja, mit csinál még belőle! Mennyi halmoz a honosított növény üvegtető alá szorit az önkény... Hát a honosított vallások, s nyelvek, még a honosított szokások és elvek?!

Nemesítjük a virágot, a lovat és utójára az embert (?) más isten van az égen, metaforizált emberek lakják a földet... valljon a honosítás-hajza és végtelen nemesítési erőszak nem bosszulja meg magát... nem tesz-e előbb-utóbb bontalanokká és újra vadakká??! Engedünk... megengedünk; megbocsátunk... bebocsátunk; ó nemes nemzetünk legnemesbibe, ki fogad be téged egy új évezred diadal-kapuján?!

Ezredéves édes hazám!
Te viruló passziórád!
»Estike« bened a bönsherelem.
Hátod csak e s t e élvezhetem!

Kedves öcsém! Te bizonyára csodálkozol, hogy én a virágról regélek neked, mikor te a padagogiai téren jeleskedel.

Kétszakarva tettem e tárgy másitást és pedig két okból:

Először hogy bebizonyítsam, mennyire helyes és mily virágot hord magában ez ösz-szevont fogalom: g y e r m e k - e r t é s z e t; másodszer hogy feltüntessem: mennyire hasonlítok a kertészhez, midőn a padog soraiban nevelít k a r t o k b i z o t t z s e n g e p l a n t á k a t ó r i á s i p a l m a — h a z a f i a k k a é s m e n n y b e é r ő h o n t e a n y o k k a.

— Kedves apukám! megint új (r)?... mamuka nagyon bajakszik, mert elbült a kávé.

— Jó reggelt édes Klárikám! Jöjj ölembe hadd csokoljalak meg te édenemleg kedvesebb virágszála!

— Apuskám édes, mikor menlünk megint Fjanczi bácsihoz Budapestre?

— Éppen most irtam neki hogy:

Te kezét, száját csokolod

Miért oly szívesen fogadott.

Pósa Lajos édesanyja Budapestén.

(Saját tudósítókától.)

Budapest, okt. 11.

Abból az alkalmából, hogy Pósa Lajosnak, a nagyhirű költőnek édesanyja Budapestre jött a kiállítás megtekintésére, a budapesti tanítók estét rendeztek a tiszteletére, melyen az egyszerű asszonyt meleg ovációkban részesítették. A lakomán H a v a s István gyönyörű verset olvasott fel, melyet egész terjedelmében közlünk.

P ó s a L a j o s n a k

Arról a faluról, a hol te születél,
Arról a vidékről, a hol növekedtél,
Gyöngye szellő indui, itt lebeg a szárnya...
Halljátok, halljátok: mi a susogása!...

Balogparti fűzek növekednek egyre,
Kivirul a réten a virágok ezre,
Zúgatja a lombját az a kerek erdő
Fehérlik a kis ház, a legszebb az első.

A kis fehér háznak eresze aljába
Egy jó asszony sokszó üdögél magába,
Mikor a mezőről este haza jönnek:
A falu apraja, nagyja énekelget.

Hát ő csak hallgatja, egyedül hallgatja,
Beh gyönyörű mostan minden gondolatja!
Örömtől a szeme mintha mintha bizony sírna...
... Áldja meg az Isten, h sz azt is Ő irta!

A kit vár az erdő tavasz virulásán,
Őszi bánatában téli hóhullásán,
A kit vár az akác hófehér virága,
A ringó veések aranyos kalásza:

Vadrózsa bimbója, madár zengedezve
S fönt a hegyoldalon a szőlő gerezdje
Várják... De ő messze, nagy nehéz munkába,
A határt gondolza, a mely szegény árva.

Lelkesit, ostoroz harsogó dalával,
Tele van az erdő, a mező szavával,
Most még mind dalom, s már zúgó fergeteg,
Hallom, mint kiáltja: gyávák reszkesettek.

Hazám te magyar vagy független és szabad!...
— Nem tudok dicsérni, leteszem tollamat,
Hanem megüzenem szellő susogástól,
Napkeletre szálló rengő kis madártól.

Balogparti fűzek, radhóthi emberek,
Nagy messze vidékről innen köszöntelek:
Áldja meg az Isten azt a fehér házat,
Aki Pósa-t adta a magyar hazának!

A jó öreg asszonyt, a ki bent rengette,
Áldó kézzel azt is áldja meg, áldja meg.

Emlékezés

a debreczeni »Csokonai-szobor« negyedszázados jubileumakor. Irta és a szobor talpánál 1896 okt. 11-kén d. u. elmondta: **Kálmán Gyula** joghallgató.

Milyen tisztelt közönség!

Itt állunk, a nemzeti kegyelet eme symbolumánál, melybe művészi kez eszmét, igazságot lehelt; itt állunk Csokonai Vitéz Mihály szobra előtt, hogy annak negyedszázados fennállását ünnepeljük.

Valamely érzés — több a kegyeletnél, több a szeretetnél — hozott ide bennünket; s míg multján elmerengve élvező lelkesedéssel sz mléljük a költőnk férfias ércz-alakját, s dicsősége láttán szívünk repesve felujjong: úgy tetszik, mintha életre mozdulnának az

ércz-tagok, mintha megdobbanna a nemes szív, mintha megnyílnának az isten-áldotta ajkak és zengenének nekünk dall, viharzó, ós, szittya-nemzetét!...
... Nézzétek, nézzétek! a mint bur-jába csap!...

S valóban, mintha-mintha újra hallanók a panaszló hangokat, küzdelem-teljes életben sokat szenvedett szívnek keserveit.

Es föltűnik előttünk az igéző hölgyalak... látjuk csabos mosolygását, melylyel a költő szívében örök lángot gyújtott... Tanul vagyunk gyötrelmeinek... vele virasztunk álmatlan éjszakákon... s szívünkbe rezg minden hangja, szívünkbe rezg minden szava, mi busongó lelkében fogamzott, mi síró lantján fájón elhangzott!

Elénk tárul egy melegen érező szív tragoediája a maga közvetlen egyszerűségével, de mégis szindus változataival. Belepillantunk lelked mélységébe, Vitéz! — s tisztelettel állunk meg szent fajdamad előtt!

De el ti borus képek!
Uj hang pendül könnyebbült hurokon.
Játszi hang, melynek vidám zenéje alatt erős ítélet, éles megfigyelés nyugoszik.

... Hallottátok a »Dámák harcza« fur-csaságait!... Kaczagjatok, kaczagjatok!...
... Hallottátok a »Csikobőrös kulacs« dalát!... Vigadjatok, vigadjatok!...

De mikor kaczagtok, de mikor vigadtok, jusson eszetekbe az az erős lélek, a kit a sok nyomoruság, a kit a sok hányattatás sem hirt megörni, a ki még a szenvedések között is megőrizte lelkének rugékonyságot, s ajka dalolt, kaczagott; míg szívében a bu férgei rágtak... jusson eszetekbe és szenteljétek egy perczet emlékének.

Mert megérdemli ő, hogy helyet foglaljon szívetekben; megérdemli ő, hogy ke-ttel adózzunk feltve őzött emlékezetének.

Lám! a természet is viru'ással üdvözi a tavasz első fecskéjét és pompába öltözik mindig hü meger'tén: csak mi ne ünnepeleink, csak mi ne áldoznánk első fecskénk dicsőült szellemének?!

Ünnepeleink! Ünnepeleink!

Vitéz Mihály! hiszen te voltál az, a ki megértéd a pástortűz mellett csendes éjszakákon felhangzó furulyaszónak meleg érzelmeit, mélységes művészetét; te voltál az, a ki felismeréd a delibábos rónák névtelen lantosságát és ellested tőlük a természetes izt, a magyar zamatot; te voltál az, a ki szivedhez emelled ezt a népet, a ki meghallgatád őt dalos jókedvében; te voltál az, a ki népes, igaz hangokat szólaltattál meg műköltésztünkben akkor, a mikor »a k o r c s k ö z i z l é s i d e g e n b e, h o l t i d e á l u t á n« futkosott, a mikor pedig legnagyobb szükség lett volna a nemzeties, a magyaros érvényesítésére.

Soha nem muló érdemed ez. Csokonai! Lásd, nekünk is a szívünkbe van fölírva a neved.

Eljöttünk ide, dicsőség oszlopához, hogy terőjjük a kegyelet adóját.

Emlékezzünk! Emlékezzünk!

A mit korod megtagadott tőled: nézd az elismerést; kesőbbi kornak hiebb gyermeki, örömmel adjuk azt.

Nézd, miként ünnepelel szülőtte-városod!
A r i a d ó l e á n y e is kiszáll most Tihanyra, s zengő bérce hynnust ver te rólad.

Sőt úgy tetszik, mintha Lillád dicsőült szelleme is engesztelőleg lengene körül ércz-alakodat.

Egybedobban itt teerted minden kebel, neved suttogja most a kóbor szellő is, s beszél neked édes regét szerelemről... dicsőségről.

Hallgasd, hallgasd és szenderülve a bűvös hangokon álmódj örök szerelemről, örök dicsőségről.

Te pedig ércz-szobor, ki már egy negyed század viharával dacoltál — állj az idők végezetéig, állj, míg e haza él! Hirdesd Debreczen város dicsőségét, ki ilyen fiat adott hazának — ki ilyen emléket állított nagy szülőttének!

Hirdead hü költöd örök dicsőségét a késő unokáknak, hogy az ő magyar lelke vezérkedjék nagy küzdelmeikben, melyeket a drága hazáért érdeklődés honfiai szent buzgalommal, nemes kitartással fognak megküzdeni.
 Alj és légy minden időben tanuja egy nemzet haláljának, egy nemzet szeretetének.
 Alj és légy ünneplve mindaddig, míg egy magyar szív egyet dobban!

CSOKONAI

szobrának leleplezésekor.

Debreczen, 1871. október 12-én.

(A Csokonai pályázaton 40 arannyal jutalmazott pályamű. Szavallták az ünnep 25-ik évfordulóján, 1896. okt. 11-én a Csokonai szobor előtt.)

Kelj föl, sirod beomlott padmalából,
 — Mit az időnek lassu árja mos,
 A mint a hely medrű lejtőjén aláfolyl —
 Hatvanhat éve alvó vig dalos!
 Kelj föl, ha enged (mely oly súlyosat nyom
 Sirod felett): a durva vas lobor,
 S mely még súlyosabban ül a torha hanton:
 — A melyben éltél, — a vas-durva kor!

Vas volt a kor, oh költő, melyben éltél;
 Döngött az ég fenn, döngött lenn a föld.
 A nap csatát, rémeket hoz az éjféli,
 Távolság közeli villám fut, vész üvölt.
 Ketté hasadt, derékon, Európa,
 Láng s füst gomolygott a nyilas felett;
 S husz év telék: a mélység éhes torka
 (Holtakkal tömték!) a míg tele lett.

A vénhedt század vérben alkonyula;
 Veres nap-nyugta, mondják, vészt jelent.
 Az égő láng a bajnalig átnyula,
 S az új század új vész elébe ment.
 De míg a lang tovább s tovább harapdál,
 S nagy csattanástól ég-föld megreped:
 Lantod hurjába te mosolyogva kaptál,
 S eget-földet vidita éneked.

Ha Lilla dallád s hatalmas szerelmét *)
 A melynek megemészítő tüze bánt —
 Ha a tavaszta s a kertek himes selymét,
 Hol jáczint nyílik s égő tulipánt;
 Ha ábrándozva a fokon megdől tal
 Hol egykor rád jaidult a Balaton,
 Vagy zörge sipod a fejez nyárfának:
 Az est ámulva csügge dalodon.

A földiekkel játszó égi lánykát
 Ki kerted narcisokkal ülteté,
 De játsza visszaopta adományát:
 Dalod mily édes váddal illeté.
 Majd riadó leányát és Tibanyinak
 Szent hegye rejtekéből kicsalád,
 Hogy leve-lesse, vissza mit nem adhat,
 Trillád epedve esdeklő dalát.

De búcsut mondva kedv-, remény-, Lillának,
 Mint sebzett gim futal az árny közé;
 Benn véré a szív dült erén a bánat,
 A zöld füvet egy csöpp sem öntöze.
 Kacajba fult a tépett szív nyögése,
 A kin tüze gúnyszikrát patlogott,
 — Miat vizomlás; bár a követ kivésse,
 Szelid moraj, ha távol hallgatod.

S visszára fordult mind, mit egykor érzél,
 Torz-képre vált a fényes ideál:
 Lány himporát szárnyáról elsöpré szél,
 S az égi Szép, sártól fecskendve áll.
 Az inger-, báj-, és Lilla fordítottja,
 Az Örök-Szépnek ferde tüköre.
 A fejkötő-sovár agglant, Dorottya,
 Kezéből éltet s örök hirt nyere.

S hajrá! — A sűrűnek fölvert vadára
 Nem üzhet jobban a hevült vadász;
 Gunynak, kitorve egyszer, nincs határa,
 S cseng a kacaj, hogy szinte reng a ház.
 Ajkadnak az tetszik csak, a mi pajzán,
 Fulankja nélkül még a méz se kell;

*) Az idéző-jel „—“ közé tett szavak, sorok kifejezések, Csokonaiéi.

S az egykor lány kobozt ércz-hurral ajzván:
 Az »Évoét« Bacchusnak énekel!

S hév nyárban árnyán zöld szőlő-lugasnak
 Anakreonnal versenyz ajjakad;
 Télben meg a »csikó« bőrs kulacsnak
 Tüzcsokjával melengeted magad.
 S míg »a komor bú lángjának csatáit«
 Az ért »gerezd levél« oltod el:
 Egyszerre lelked magasabba áhit,
 S a »halhatatlanságról« énekel.

Mélység s magasság olvad énekedben,
 Kétség s reménység, hit és bölcseslem;
 A titkok izes-fatyla félre-lebben,
 S a sir s a menny kitarul hirtelen.
 Hol mélyeit hánytorgatá az örvény:
 A töprengő léleknek láncza hull,
 A kétkedés békóit ösztörvén,
 Szük börtönéből szárnya szabadul.

S magasra száll az aether tiszta légét
 Szabadon es vidáman issza szád;
 »A had« zajában: zenged a szent békét;
 S romok között: felviruló hazát;
 »Földindulásban«; a lélek nyugalmát,
 Tépett szív enyhét »egy fa-árny ölen«
 »Az igazságnak zenged diadalmát.«
 S a bün fölött hogy áll a szent erény!

Oh költő, hol vedéd e hangokat miud?
 Honnan lopád e tarka színeket?
 Ah! — a dicső szívárvány káprázatkin:
 Napfény s esőből támadt éneked.
 Mi ragyogó köd, arczod mely befolyja?
 Mi lángoló csöpp, mely szemedbe forr?
 — A gyöttelelem szívvszagató mosolyja,
 A kaczagó köny cseppje a HUMOR!

Oh költő szeme, mely »szent örületben« *)
 Magasra szállsz, a ködlepellebe vont
 Világ fölé, — es fénybe öltözött.
 Látod föltűnni lenn a földi bont,
 Hozzad a jajszó, nevetés, siralmak,
 Csók-csattanás, s omló vér moraja,
 Egygyé olvadva a mint fölszárnyalnak:
 Mind egy csodás, édes harmónia.

Oh költő szeme! csillagidből nézve,
 Mily képet ölt előtted a világ!
 Selyem fodor lesz a vad tenger vésze,
 Mit egy szelid kéz kissé meg zilált.
 Az elemek s az ember bész csatája:
 Csak életteljes üde mozgalom;
 Virágmező a harc vermosta taja,
 S enyh-lugas fű-padjja a sirhalom.

Oh költő szeme! a mint a magasból
 A szív setét aknáiba benépsz,
 Mit durva sors kemény sziklára paskol,
 Vagy tenger kinján elmerit a vész;
 Előtted kin, kétségek, ellentétek
 Kiegyenülnek elsimulva mind;
 Örök csillag deríti a sötétet,
 S a hit révpartja nyugalommal int.

Mint hajlörtnek enyh színébe kékül
 A szikla, min sajkája összetört:
 Átélt kinjával a szív ugy kibékül,
 S mosolyra készit csak a mi rég gyötört,
 Elmúlt csaták vészétől mondd, ki reitteg?
 Ha magad' szebb jövőn vigasztalod,
 S a bek' adó halhatlan isteneknek
 Jó Paeanit zeng győzelem-dalod!

Jó Paeanit nevednek is nagy költő!
 Kit sors nem tört meg, sir sem fódhet el
 Hantod' taposta már két-három öltő,
 A jelen im, dicsőjítve ünnepel.
 Nagy sokaság gyül városod piaczán,
 Sirhelyeden mozdul a néma rög.
 Ki győztél sors, idő, itélet harcán:
 Im szobrod áll, és koszorud örök.

Szász Károly.

*) Shakspeare, Szentiván, éji álom, ötödik felvonás I. szín.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyv iosztályánál.

1. Koszta Sámuel és neje veszik Horváth Gábor és nejétől ezeknek debreczeni 6312. sz. jkvb. foglalt ingattánukat 860. frtért.
2. Pálffy Gábor és neje veszik Debreczen sz. kir. városától ennek majorsági földjét 284 frt. 91 krért.
3. Mátkó István és neje veszi Kovács József és nejétől ezeknek ujosztású földjüket 1485 frt 10 kr vételárért.
4. Tápai Mihály és neje veszik Matlaszkovszky Károly és nejétől ezeknek 251 sz. a. hazukat 7000 frtért.
5. Kovács István veszi Kovács Istváné Pap Máriaától ennek szőlő földjének felerészét ajándékozás czimén 100 frt becserkében
6. Balázs János és neje veszik Gulyás Mihálytól ennek ondódi szántó földjét 1000 frtért.
7. Kerekes Ferencz és neje veszik Farkas Albert és nejétől ezeknek ondódi földjüket 1550 frtért.
8. Özv. Kovács Jánosné Bánki Mária veszi Kovács Jánostól ennek homokkert szőlőjét 100 frtért.
9. Szathmáry Mihály és neje veszik, Komlóssy Arthurtól ennek ebési tanya földjét 215 frt 40 kr. vételárért.
10. Lipthay Miklós és neje veszik, Boscsetti András és nejétől ezeknek szepesi tanya földjüket 34800 frtért.

Kőbányai sertés-piac.

okt. 10

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként — 400 kilon felüli súlyban) — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 20 kgon felüli súlyban) 52-53 krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 krig. — súlyban 54—55 krig. 5. Fiala könnyű páronként 250 kgr. terjedő súlyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 krig. felüli súlyban 52—53 kr. Közép pánt 220—180 krig. felüli súlyban 44—45 krig. Könnyű pánt 220 krig. terjedő súlyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pánt 260 krig felüli súlyban 53¹/₂, 54 krig. Közép pánt 220—260 krig terjedő súlyban 45—46 krig. Könnyű pánt 220 krig terjedő súlyban 53¹/₂—54 krig.

Sertés létszám 1896 okt. 8-ik napján volt kész setben 5374 db. 1896. okt. hó 9-ik napján felhajtattott 528 db. 1896 okt. 9-ik napján elszállított 406 db. 1896. évi október hó 10-ik napjára maradt készletben 516 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Budapesti gabonátösdé

okt. 10.

A készruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	7.20	76	7.20—7.30
»	77	7.10	78	7.20—7.30
»	79	7.30	80	7.35—7.40
Tiszavideki ó	75	7.25	76	7.30—7.35
»	77	7.25	78	7.30—7.35
»	79	7.40	80	7.45—7.50
Pes vidéki ó	75	7.20	76	7.25—7.30
»	77	7.20	78	7.25—7.30
»	79	7.35	80	7.40—7.45
Fehérmegyei ó	75	7.20	76	7.25—7.30
»	77	7.20	78	7.25—7.30
»	79	7.35—7.40	80	7.40—7.45
Bácskai ó	75	7.25	76	7.30—7.40
»	77	7.25—7.35	78	7.30—7.40
»	79	7.40—7.40	80	7.50—7.55
Észak magy	75	7.25	76	7.30—7.40
»	77	7.25	78	7.30—7.40
»	79	7.40	80	7.50—7.55
		Min. hekt.-ben		Ar kilogram.
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.31	6.55
» másodrendű	»	—	6.2	6.25
Árpa takarmánynak	»	60—62	4.10	4.40
» égetni való	»	62—64	5.20	6.00
» serfőzdei	»	64—66	6.50	6.85
Zab	—	39—41	6.45	6.—
Tengeri bánsági	uj	—	3.80	5.90
» más nemű	»	—	3.70	3.75
»	»	—	0.—	1.—
Repcze bánsági	—	—	10.50	10.—

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat posta fordultával küld: Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan eszközöltnék. (6

Az 1895. évi caroi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon **disz-oklevéllel és arany éremmel kitüntetve**. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. **köszvény, csúz, reuma, ischiás, asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, — amennyiben gyakrabban idűtebb esetekben is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog és fejfájást

5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.**

Főraktárak Budapest-n: **Török József** ur gyógyszerárában király-utca 12. és **dr. Egger A.** ur gyógyszerárában váci-körút 17. sz. Ugyisint a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél

S-A-Ujhely 65. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Ugyisint: Debreczenben **Rot-schnek V. Jenő** és **Tóth Béla** urak gyógyszeráráiban.

9601
1896.

Hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város főháza alatti 4-ik és 5-ik számú boltelhelyiségek a folyó 1896. évi november 1-től 1902. november 7-ig terjedő hat évre folyó október hó 27-ik napján a számvevői hivatalnál megtekinthető feltételek mellett nyilvános árverésen hasznosbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítetnek, hogy a feltételekben látható kikiáltási ár 10%-át készpénzben az árvereitől küldött kézhez letenni tartoznak.

Debreczen, 1896. október 8.

A városi tanács.

Nyomatott Hoffmann és Tarsa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.

Tömeges bevásárlás folytán
feltűnő olcsón
ajánlja a legjobb minőségű

ZSEBÓRÁKAT

1 évi jótállással,

szebbnél szebb ékszerujdonságokat

Löfkovits Arthur

órák és ékszerész DEBRECZEN, Főpiacz.

1 nikl férfi remontoir óra	5 frt	1 divatos arany női mellű	6 frt — kr.
1 aczél „	6 „	1 „ „ férfi „	4 „ — „
1 ezüst „	6 „	1 valódi gyémánt gyűrű	6 „ — „
1 tula „	1 „	1 tömör arany gyűrű	3 „ — „
1 arany női remontoir óra	12 „	1 valódi ezüst láncz	1 „ 20 „
1 „ férfi „	22 „	1 pár arany női függő	2 „ 50 „
1 ezüst női „	7 „	1 „ „ gyermek függő	1 „ 10 „
1 aczél „	6 „	1 „ valódi gyémánt függő	9 „ — „
13 próbás ezüst gyertyatartó	24 „	14 karat s arany karék	8 „ — „
13 „ „ gyermekevő eszköz	4 „	Divatos ezüst broche	1 „ — „
13 „ „ czukortartó	28 „	és feljebb	

Ékszergyártás, tüzi zománcozás, óra javítás, vésnöki munkák.

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

mindenféle

Levélborítékok

a következő olcsó árban kaphatók:

44 H2. Jó, zöldes levélboríték czégyomással	2.—	1000 pld frt kr.	144 AB. Erős, világos szürke levélboríték czégyomással	2.45
44 V2. Jó, szürke „	2.20		144 JED. Erős, kékes szürke levélboríték czégyomással	2.50
44 BB. Jó, kékeszürke „	2.20		144 OGS. Erős, sárga levélboríték czégyomással	2.50
144 GFL. Erős, recézett világos zöld levélboríték czégyomással	2.5 n		44 RG. Igen jó világos kék, eres levélboríték czégyomással	2.55
144 LGL. Erős, narancssárga levélboríték czégyomással	2.40		44 GK. Igen jó erős kékes eres levélboríték czégyomással	2.50
44 AM. Erős, szürke levélboríték czégyom.	2.40		44 AF. Finom vil. sárga levélboríték czégyom.	2.60
			Jute S. Erős jute boríték czégyomással	2.65
			244 A Cellulose igen erős Cellulos sárga levélboríték czégyomással	2.70
			244 CG. Cellulose. Igen erős Cellulos világos hamuszín levélboríték czégyomással	2.70
			244 D. Cellulose. Igen erős Cellulos világos zöld levélboríték czégyomással	2.70
			144 BB. Legfinomabb fehér levélbor. czégyom.	3.60
			46 BB. „ „ fehér okmány levélboríték czégyomással	4.50

Egyéb nyomtatványokat is hasonló olcsó árakban készítünk el.

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében
eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczikli részek legolcsóbban csakis nálam kapható, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyemben** pontosan **méréselt árak** mellett készítek.

Varró gépek, kerékpárok, írógépek orvosi műszerek, fog-furrógép, vilanygépeket, mülábakat és mindenféle **testhordó készülékeket** mérték után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedül álló varrógép- és kerékpár műszerész javítóműhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.

